

فهرست

۵	درس اول: معرفت آفریدگار
۱۰	درس دوم: پنجره‌های شناخت
۱۶	درس سوم: هوشیاری
۲۱	درس چهارم: داستان من و شما
۲۶	درس پنجم: هفت خان رستم
۳۰	درس ششم و هفتم: ای وطن!
۳۴	درس هشتم: دریاقلی
۳۹	درس نهم: رنج‌هایی کشیده‌ام که می‌رس
۴۴	درس دهم: عطار و جلال‌الدین محمد
۴۹	درس یازدهم: شهدا خورشیدند
۵۴	درس دوازدهم و سیزدهم: دوستی / مشاوره
۵۹	درس چهاردهم: راز زندگی
۶۳	درس پانزدهم: میوه‌ی هنر
۶۷	درس شانزدهم: آداب مطالعه
۷۲	درس هفدهم: ستاره‌ی روشن

درس اول

معرفت آفریدگار

خلق - خالق - نعمت - مخلوق - افزایش - غفلت - وزیدن - مرغزار - مُرغ - زار - خیز - غنیمت - ربیع -
موزون - لاله زار - قُمری - نظر - ورق - معرفت - عبور - موضوع - اختلاف - مشاجره - آزرده - تصمیم -
استراحت - لغزید - غرق - صخره - حک - تعجب - صحرا

واژه‌های
مهم املائی

تمرین

۱ جمله‌های زیر را با واژه‌های داده‌شده، کامل نمایید.

صخره مشاجره پرستیدن خالقی عبور تصمیم مخلوق حک نعمت صحرا

الف: این همه خلق را که شما بینید بدین چندین بسیاری، این همه را است.

ب: آفریدگار را نباید و بر نعمت او سپاس‌داری باید کردن.

پ: آفریدگار ایشان است و بر ایشان، از وی است.

ت: اندیشه‌کردن اندر کار خالق و روشنائی افزایش اندر دل.

ث: پیاده از جاده‌ای در بیابان می‌کردند.

ج: بر سر موضوعی، اختلاف پیدا کردند و به پرداختند.

چ: گرفتند قدری آن‌جا بمانند.

ج: روی سنگی، این جمله را حک کرد.

خ: آن جمله را روی شن‌های نوشتی.

د: روی سنگ کردم تا هیچ تندبادی، آن را پاک نکند.

۲ با مرتب کردن حروف درهم‌ریخته‌ی زیر، واژه بسازید و در جای خالی بنویسید.

ع-ر-
ب-ی

ن-ی-غ-
م-ت

ت-ف-
ل-غ

ق-ا-
ل-خ

ع-م-و-و-ض

ج-ا-ه-م-ر-ش

ز-ن-و-و-م

ت-ف-ع-ر-م

م-ن-
ت-ع

د-ر-ه-
ز-آ

خ-ه-ر-
ص

م-ت-م-
ی-ص

۳ شکل املائی صحیح هر واژه را برای جای خالی، انتخاب نمایید.

الف: تمام آفریده‌های جهان دارند. (خالقی - خالغی - خوالقی)

ب: خداوند بی‌شماری دارد. (مخلوقات - مخلوغات - مخلوقاط)

پ: نباید از شکر خداوند نمود. (غفلت - قفلت - غفلط)

ت: باد بهاری، بیدارباش جهان است. (وزیدن - وژیدن - وضیدن)

ث: پرندگان، چگونه آوازی می‌خوانند؟ (مودون - موزون - موزون)

ج: باید لحظات زندگی را دانست. (قنیمت - غنیمت - غنیمط)

ح: یعنی اولین قسمت همیشگی از چهار فصل سال. (ربیع - ربیه - ربیعه)

خ: از انسان هوشیار، جهان، جدای از خالقش نیست. (نذر - نضر - نظر)

د: ما آفریده شدیم برای یافتن به خداوند. (معرط - مآرقت - معرفت)

د: همیشه برای شادبودن پیدا می‌شود. (موزوعی - موضوعی - موزوئی)

۴ متن زیر، بدون نقطه نوشته شده است. نقطه‌گذاری درست آن را انجام دهید.

جهان برار مخلوقات عجب اسب که ما حتی آن‌ها را ندیدیم و نمی‌سازیم اما اسبان
آن قدر عجب‌رده اسب که فراموش می‌کند تمام اسب‌ها را حال‌می‌بررگ آفریده و ار عظم
حوس به آن بحسده اسب.

۵ حروف برخی واژگان، نوشته نشده است. آن‌ها را کامل نمایید.

الف: اندیشه کردن اندر کار... ق و مخلوق، روشنایی اف... اید اندر دل و غفل... از
این و نااندیشیدن، تاریکی افزایش.

ب: برخیز و ... یدن باد ربیع را غنیم... بدان که همراه ناله‌ی مو... ون پرندگان است.
پ: از ن... ر انسان آگاه، هر برگ درخت چون ور... دفتری است در م... رفت خداوند.
ت: گاهی م... اجاره‌های کوتاه، موجب آ... رده‌شدن دوستی عزیز خواهد شد.
ث: لغ... یدن از انسانیت، موضو... ی نیست که به سادگی از آن بتوان ... بور کرد.

۶ واژگان هم‌خانواده را کنار هم مرتب نمایید.

خالق آزردن معرفت مخلوق اختلاف تعجب محبت غفلت
مختلف تعریف ناظر گردون عجیب نظر خلاق حبیب
منظره متعجب اعجاب آزار منظور گردن آزرده‌گی غافل

۷ اگر واژگان زیر را به ترتیب حروف الفبا مرتب نماییم، اولین و آخرین واژه، کدام خواهد بود؟

۸ جدول الفبایی زیر با کدام گروه از واژه‌ها کامل می‌شود؟

محبت مخلوق مشاجره موزون

مرغزار - معرفت مرغزار

۹ پرنقطة‌ترین واژه‌ی زیر، کدام است؟

شخص صخره اختلاف چهره رنجید موزون هوشیار غفلت

۱۰ کدام واژه‌های زیر، نشانه‌ی تشدید دارند؟ این نشانه را در جای مناسب، روی آن واژه‌ها قرار دهید.

تصمیم غنیمت سپاس‌داری محبت صخره تعجب معرفت

۱۱ براساس جدول نمادین زیر، واژه‌های نمادشده، چه واژه‌هایی هستند؟

ن	د	ی	ب	خ	هـ	الف

الف:
 ب:
 پ:

۱۲ براساس جدول زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

ستون ۴	ستون ۳	ستون ۲	ستون ۱
سپاس	خنده	خداوندگار	غفلت
نظر	غرق	داری	تند
باد	حک	دار	کردگار

الف: واژه‌ی «سطر ۱، ستون ۳» با کدام واژه‌ی زیر می‌تواند ترکیب شود؟

سطر ۲، ستون ۳

سطر ۲، ستون ۴

سطر ۳، ستون ۲

پ: واژه‌ی «سطر ۲، ستون ۱» با کدام واژه‌ی زیر می‌تواند ترکیب شود؟

☐ سطر ۱، ستون ۳ ☐ سطر ۲، ستون ۳ ☐ سطر ۳، ستون ۴

پ: کدام واژه‌ی زیر می‌تواند مترادف «تشکر کردن» باشد؟

☐ سطر ۱، ستون ۲ + سطر ۳، ستون ۳

☐ سطر ۱، ستون ۴ + سطر ۲، ستون ۲

☐ سطر ۲، ستون ۴ + سطر ۳، ستون ۱

۱۳ متن زیر را بخوانید، سپس مشخص نمایید ترتیب واژه‌های خواسته‌شده از متن،

در کدام گزینه به درستی آمده است.

هنگامی که خداوند، انسان را آفرید، به او برتری‌هایی داد که هرگز به هیچ‌یک از مخلوقاتش نبخشیده بود. یکی از آن‌ها نعمت تفکر کردن بود. خداوند می‌خواست که شناخته شود و تصمیم گرفت این بخشش را به انسان نماید تا بتواند خالق خود را بشناسد. اما هنوز چیزی کم بود، زیرا خداوند دوست داشت دوست داشته شود؛ پس به انسان، محبت کردن را نیز بخشید.

الف: مخلوقات **ب:** خالق **پ:** آفرید **ت:** محبت **ث:** تفکر

☐ الف - ت - ث - ب - پ ☐ ث - الف - ت - ب - پ ☐ پ - الف - ث - ب - ت

۱۴ «گار» در پایان کدام واژه‌ی زیر نمی‌تواند بیاید؟

☐ خداوند ☐ کرد ☐ آفرید ☐ خدا

اشتباه‌نگیریم

۱ مَرغزار: چمن‌زار مَرغ زار: پرنده‌ی ناتوان

۲ قَمَری: نوعی پرنده قَمَری: تقویم اسلامی

۳ نَظَر: نگاه و باور نَذَر: شرط و پیمان

۴ سَخَره: تخته‌سنگ بزرگ سَخَره: مسخره - زیردست‌بودن